

Na víťazstvo si v španielskych parlamentných voľbách brúsi zuby aj „španielska SYRIZA“.

Španielsko si dalo malú rozcvičku pred veľkými voľbami.

Niekedy v decembri čaká Eurozónu ďalšia skúška – španielske parlamentné voľby. Na víťazstvo si popri dvoch zabehnutých stranách brúsi zuby aj „španielska SYRIZA“. Strana Podemos sa netají svojim odporom k euru a k záchrannému programu, na ktorý sa Španielsko v rámci záchranu svojho bankového systému a ekonomiky podujalo.

Podemos vznikol len pred rokom a nemá ešte také postavenie ako mala pred voľbami SYRIZA v Grécku. Čerstvé výsledky regionálnych volieb v Španielsku ukázali, že nová opozícia má k väčšine ešte ďaleko, no karty sú oproti minulým rokom riadne pomiešané. Vládnuca Ludová strana získala 27 % hlasov (v roku 2011 to bolo 37 %). To je na slovenské pomery dosť, no pre túto stranu je to najhorší výsledok za 20 rokov. Socialisti zaknihovali 25 %, Podemos 12 % a najnovšia protestná strana Ciudadanos dosiahla 6 %.

Španielsku tak v decembri hrozí patová situácia. Buď sa budú musieť spojiť odvekí nepriatelia socialisti a ľudovci, alebo jeden z nich bude musieť presvedčiť jednu z protestných strán. Štvrtá najväčšia ekonomika Eurozóny sa tak prinajlepšom ocitne v nestabilnej politickej situácii, podobne ako Grécko po opakovaných voľbách v roku 2012.

Volebne bolo aj v Poľsku. Trocha nečakane sa prezidentom stal Andrzej Duda.

Volebne bolo aj v Poľsku. Trocha nečakane sa prezidentom stal Andrzej Duda. Medzi zlaté klynce jeho kampane patrilo aj u nás pretriasané video, v ktorom porovnáva nákup potravín v Poľsku a na Slovensku, s neblahým výsledkom pre člena Eurozóny. Hoci rozhodnutie je primárne na vláde a parlamente, s Dudom môže Eurozóna na poľské euro na najbližšie roky zrejme zabudnúť.

Britský premiér David Cameron tak získal do svojej hry o reformy EÚ zaujímavú postavu. Na jednej strane sa dá predpokladať, že Poľsko bude aktívnym spoluhráčom pri obhajovaní záujmov nečlenských štátov Eurozóny v rámci EÚ, čo patrí medzi Cameronove priority. Na druhej strane bude neprijímavým oponentom pri snahe reformovať politiku vnútornej imigrácie v EÚ. Veľkosť poľskej menšiny v Británii každý tuší a Duda v minulosti pomerne jasne obhajoval jej záujmy.

Najbližšie dni budú opäť naplno patriť Grécku. V júni sa končí už dvakrát predĺžený záchranný program a riešenie stále nikde. Už 5. júna je pritom na rade ďalšia splátka dlhu MMF a do 19. júna ďalšie tri, spolu v celkovej výške 1,6 miliardy. Opäť sa objavujú názory, že tento krát to grécka vláda už naozaj nedokáže vyšpekulovať (poslednú splátku zaplatili presunom peňazí v rámci účtov MMF) a splátku nezaplatí. Čo by sa v takom prípade stalo?

Grécka vláda môže vyjednať zjednotenie štyroch splátok na 19. júna.

Ako prvý núdzový krok môže vláda vyjednať zjednotenie štyroch splátok na 19. júna, čo by jej dalo dva týždne času. Ak ani vtedy nezaplatí, začne plynúť 30-dňové obdobie, kedy musí zjednať nápravu. Ak ani potom nezaplatí, nasleduje default. A to nielen na dlh voči MMF, ale vďaka cross-default doložkám by defaultovalo aj na väčšinu ostáva-

júceho dlhu. Čo je najdôležitejšie, zdefaultovalo by aj voči dlhu z dočasného eurovalu, hoci ten má začať splácať až o 13 rokov.

Grécke štátne dlhopisy by už nemohli viac slúžiť ako kolaterál u ECB a grécke banky by prišli o financovanie, čo by znamenalo ich okamžitú smrť. No, vlastne ani nie – oni by už totiž boli dávno mŕtve. Každý Grék s krvným obehom v mozgu a schopný chôdze či plazenía by sa totiž v momente nezaplatenia MMF pokúsil vytiahnuť z bánk aj posledné centy. Museli by sa zaviesť bankové prázdniny, kontrola toku kapitálu a ďalšie chuťovky, známe z Cypru. Len v tomto prípade to už nevyrieši pár miliárd eur.

Najväčšie šance dávame stále scenáru dohody v posledných minútach.

Trochu strašíme. Najväčšie šance dávame stále scenáru dohody v posledných minútach. No dohoda to bude ťažká. Okrem štátneho dlhu treba ešte niečo vymyslieť s gréckym bankovým systémom. Prvé dva mesiace tohto roka z neho utekali vklady ako poslanci v piatok z parlamentu. Po 20 miliardovom odlive sa v marci situácia stabilizovala, keď na vkladoch odišli „len“ 2 miliardy eur. V apríli prišlo opäť výrazné zhoršenie so stratou 5 miliárd eur (z celkových 145 miliárd). Podľa neoficiálnych správ

v tieto májové dni banky strácajú 200-300 miliónov eur na vkladoch denne.

Grécky bankový systém je napojený na infúziu z ECB, bez ktorej by pacient neprežil.

Grécky bankový systém je napojený na infúziu z ECB. No zopár ostávajúcich jastrabov v bankovej rade drží hadičku natesno, len tak, aby pacient prežil. Posledný májový týždeň ECB po prvý krát za posledných niekoľko mesiacov nezvýšila limit núdzovej likvidity ELA s tým, že grécke banky majú nateraz dostatočný vankúš likvidity, asi 3 miliardy. Našťastie (minimálne pre banky), existuje žolík v rukáve. Pre banky je odložených 11 miliárd eur pre prípadnú ďalšiu rekapitalizáciu (už sa udiali dve, v roku 2013 aj 2014). Sú zaparkované v dočasnom eurovale, na uvoľnenie však potrebujú novú dohodu.

Verím, že vy sa uvoľníť viete a nemusíte sa pritom s nikým dohadovať!

Martin Vlachynský
28.5.2015